

NEW YORK TIMES BESTSELLERS

ENDRŪ GROSS

ŠĪ GRĀMATA IR FANTASTISKA! – LĪ ČAILDS

MELNAIS ZELTS

**ENDRŪ
GROSS**

**MELNAIS
ZELTS**

ANDREW
GROSS

RECKLESS

ENDRŪ
GROSS

MIELNAIS
ZELTS

KONTINENTS
RĪGA

UDK 821.111(73)-312.4
Gr 730

Copyright © 2010 by Andrew Gross
Published by arrangement with William Morrow,
an imprint of Harper Collins Publishers

Endrū Grosa romāna "Melnais zelts"
publicēšanas tiesības pieder
"Apgādam "Kontinents""

No angļu valodas tulkojusi Gunita Mežule
Vāka dizains Artūrs Zariņš
Vāka foto © mavoimages/www.eu.fotolia.com

ISBN 978-9984-35-845-1

© Tulkojums latviešu valodā,
mākslinieciskais noformējums,
"Apgāds "Kontinents"", 2016

VELTĪTS ELEANORAI ZORMENAI –
UZTICAMAI FANEI UN VĒL LABĀKAI SIEVASMĀTEI

Prologs

Londona

– Pī, pī! Pī, pī!

Amirs, “Mārtija” al Bašira sešgadīgais dēls, braukāja ar savu motorizēto “Pirmās formulas” modeli apkārt ēdamistabas galdam, teju uztriekdamies ar to virsū Annai, libāniešu mājkalpotājai, kura tieši tobrīd ienesa viņu svētdienas pusdienas – plāceņus un jēra gaļu ar garšvielām.

– Amir, uzmanies! – uzsauca viņa māte Šēra. – Tu uzbrauksi Annai. Mārtij, vai tu nevarētu pateikt savam dēlam, lai viņš rimstas?

– Amir, klausī mammu! – Mārtijs izklaidīgi uzsauca no savas istabas. Viņi abi ar vecāko dēlu Hasanu, kuru dēvēja par Geriju, bija pieplakuši platekrāna televizoram; rādīja svarīgu futbola maču. *Manchester United* pret *Chelsea*. Vārti vēl nebija gūti, lai arī līdz pirmā puslaika beigām atlika vien dažas sekundes, un *Manchester United* bija dēla mīļākā komanda – viņi nupat bija iegādājušies Antonio Valensiju, viņa iecienītāko malējo uzbrucēju un ātrāko skrējēju šajā spēlē.

– Ak nē, skaties! – Gerijs uzsauca, kad Mārtijs atkal pievērsās ekrānam. *Chelsea* uzbrucējs nupat bija izdarījis skaisitu sitienu no trīsdesmit metru attāluma un iesitis bumbu vārtu kreisajā stūrī, tikai collas attālumā no *Manchester United* vārtsarga palēcienā pastieptās rokas.

– Pie joda, tagad paskaties, ko es tevis dēļ palaidu garām, Šēra, – Mārtijs sašļucis novaidējās. – Vārtus!

– Liela muiža – vārti. Tavs dēls braukā ar to mašīnīti pa visu māju kā tāds Džeisons Batons. Amir, paklausies... – Šēras balss kļuva noteikta. – Ja tu tūlīt pat neliksies mierā, tad vari aizmirst par ekskursiju uz *Universal Studios*, kad mēs būsim Losandželosā. Vai tu dzirdēji?

Gluži kā autopilota vadīts, sacīkšu automašīnas modelis apstājās. Sēžot uz grīdas, Amirs uztvēra tēva uzjautrināto skatienu un muļķīgi pasmaidīja.

– Jā, es dzirdēju, mammu.

– Aiziet, puikas, jūsu mamma ir krietni papūlējusies jūsu dēļ. Paēdisim. – Mārtijs piecēlās, un ģimene sasēdās savās vietās ap gareno van der Roes stila ēdamgaldu eleganti iekārtotajā terasveida mājā.

Pa viņu modernās Meifēras mājas trešā stāva logu varēja saskatīt Haidparku, un tas bija viens no apskaužamākajiem skatiem visā pilsētā. Māja maksāja gandrīz sešus miljonus mārciņu, taču ieguldījumu pārvaldes vadītājam uzņēmumā *Royal Saudi Partnership*, kas bija neatkarīgs Mārtija dzimtās Saūda Arābijas fonds un viens no lielākajiem investīciju kapitāla glabātājiem pasaulē, šis cipars nebija nekas vairāk par noapaļojot pieļautu kļūdu dienas aprēķinos.

Al Baširs jau gadiem ilgi tika saukts par Mārtiju, un tas nebija nekas cits kā amerikanizēts variants vārdam Mašhurs, kas bija viņa īstais vārds. Viņš bija pie tā ticis, studējot pēdējos kursus Čikāgas Universitātē pie Vaitinga un Makomba, un tad strādājis *Goldman* un *Reynolds Reid* portfeļa stratēģijas nodaļā un *Blackstone* privātkapitāla departamentā Ņujorkā.

Tikai dzimtenē Mārtijs tika saukts citā vārdā.

Nu viņš uzraudzīja milzīgu fondu, kura intereses aptvēra ikvienu vietu uz zemeslodes un ikvienu zināmo aktīvu

veidu. Akcijas. Mezanīnus. Valūtas. Nodrošinātās parādzīmes. Sarežģītos atvasinātos instrumentus. Viņiem piederēja arī plaši nekustamā īpašuma holdingi – Ņujorkas Rokfeleru centrā un Londonas Trafalgara laukumā. Kad naftas cenas uzšāvās debesīs, viņi iegādājās etanola ražošanai paredzētu cukurniedru laukus Brazīlijā. Kad cenas kritās, viņi uzpirka ārzonas ķīlu zīmes un tankkuģus. Uzņēmuma īpašumu vērtība bija lielāka par triljonu dolāru. Viņi ietekmēja visu. Krīzes laikos viņi pat tika aicināti atbalstīt daudzās valsts kases visā pasaulē.

Mārtijs bija iepazinies ar Šēru ASV, kur viņš strādāja, bet viņa, pazīstama jurisprudences profesora meita no Beirūtas, studēja ekonomiku Kolumbijas Universitātē. Viņi bija precējušies divpadsmit gadu. Darbs bija dāvājis Mārtijam vieglu dzīvi – vairums cilvēku apgalvotu, ka greznību –, un laika gaitā viņi bija pārņēmuši daudzus rietumnieku paradumus. Viņiem piederēja dzīvoklis franču Rivjērā, augstāva apartamenti Trampa tornī Ņujorkas Piektajā avenijā; viņi brauca ar ģimeni slēpot uz Gštādi un Aspenu; Gerijs un Amirs mācījās vislabākajās skolās. Mārtijs nožēloja vienīgi to, ka, izpatikot karaliskās ģimenes vēlmēm, viņa sievai bija nācies mest pie malas karjeru, lai parūpētos par ģimeni. Dažkārt viņš iedomājās, ka, par spīti viņa uzkāpšanai finanšu pasaules Olimpā un svarīgajiem pienākumiem, ko nācās pildīt, gadījumā, ja sieva nodarbotos ar ieguldījumiem, bet viņš – ar bērnu audzināšanu, tad gan viņu mājas dzīve, gan uzņēmuma portfelis atrastos labākās rokās.

Svētdienas pusdienas bija viņu tradicionālā ģimenes maltīte. Pēc tam viņi varēja noiet tos nedaudzos kvartālus, kas viņu māju šķīra no Haidparka, un mazliet uzspēlēt futbolu. Atpakaļceļā viņi varēja pastaigāt pa Šeperdmārketu, lai ielūkotos skatlogos, kuros bija izliktas senlietas un jaunākās modes preces. Tagad, kad bija pieejamas telekonferen-

ces un vietējais finanšu tīkls, Mārtijs lidoja uz mājām labi ja divreiz gadā – lielākoties tāpēc, lai satiktos ar vecākiem. Viņš bija nodzīvojis ārpus Rijādas tik daudzus gadus un tik ļoti attālinājies no vietējām ieražām, ka tagad Mārtijs uzskatīja karaliskas personas drīzāk par klientiem, nevis nepieejamas brālības biedriem. Un viņš zināja, ka, pateicoties sasniegtajiem rezultātiem, viņa uzraugi bija apmierināti.

– Labi, kurš grib pirmais? – Mārtijs paņēma šķīvi un palūkojās apkārt. – Pavāre! – viņš lepni noteica, uzlēja jēra gaļas sautējumu uz plāceņa un pasniedza to sievai, apkalpojot viņu pirmo, kā to darīja rietumnieki. Ja vecāki kaut reizi to redzētu, viņi būtu šausmās.

Kaut kur mājā atskanēja mobilā telefona zvans. Skaņa nāca no viņa kabineta.

Šēra pašūpoja galvu un novaidējās.

– Tagad arī svētdienās?

– Es ilgi nerunāšu. Apsolu. – Mārtijs piecēlās. – Tikai patupiet man arī kaut ko no tā sautējuma. – Viņš brīdinoši pamirkšķināja Amiram, kura ēstgriba šķita neapmierināma.

Ņemot vērā uzņēmuma plašās aktivitātes, tāds jēdziens kā robežas nepastāvēja, ja runa bija par naktīm vai nedēļas nogalēm. Viņi strādāja katru dienu – divdesmit četras stundas diennaktī – un visā pasaulē. Jēra gaļas un svaigi cepto plāceņu aromāts uz brīdi radīja kārdinājumu nelikties ne zinīs par zvanu.

Mārtijs devās uz kabinetu, kur zvanīja telefons, un aizvēra durvis, pārkāpdams pāri *Wii* videospēles vadiem, kas bija pievienoti televizoram. Tā bija Gerija Ziemassvētku dāvana – kārtējā pakļaušanās Rietumu paradumiem. Viedtālrunis vibrēja uz žurnālu galdiņa, un Mārtijs apsēdās uz divāna, izlaipodams garām koši krāsainajiem *Lego* klucīšiem, kas bija izmētāti uz grīdas; tie piederēja Amiram.

Tas nekad nebeidzas, viņš nopūtās.

Mārtijs domāja, ka zvanītājs izrādīsies Lens Vaitmens, viņa vietnieks firmā, taču noskaņojums mainījās, kad viņš palūkojās uz displeju un ieraudzīja uzrakstu "Privāts numurs". Pakrūtē savilkās kamols. Viņš piesardzīgi pielika telefonu pie auss.

– Hallo?

– Ceru, ka jūs jūtaties labi, Mašhur al Bašir.

Mārtija arābu vārda nosaukšana lika viņam salēkties. Viņš uzreiz saprata, kas ir zvanītājs. Pirmais zvans bija atskanējis pirms sešiem mēnešiem, sagatavojot viņu. Lai kam ritot, viņu labklājībai augot un pieradumam iesakņojoties, viņš sāka cerēt, ka īstais zvans nekad neatskanēs.

– Es jūtos labi, – Mārtijs atbildēja ar izkaltušu muti, atsaucoties uz sveicienu arābu valodā.

– Mūsu dēliem un meitām visā pasaulē ir vajadzīgi jūsu pakalpojumi, Mašhur al Bašir. Vai esat gatavs izdarīt to, kas no jums tiek prasīts?

Mārtijs klusībā nodomāja, ka ir pagājis pārāk ilgs laiks. Viņa uzskati un aizraušanās tolaik bija pilnīgi citādi. Viņš nekad nebija pieslēgjis reliģijai vai kaut vai politikai. Runa drīzāk bija par lepnumu ar savu kultūru. Par noraidošo attieksmi, ar kādu pret viņa tautiešiem izturējās Rietumos. Viņi bija devuši Mārtijam sākotni, izglītību. Nu viņš bija nodzīvojis starp tiem tik ilgus gadus un bija mainījies.

Pirms sešiem mēnešiem bija atskanējis pirmais zvans. Atgādinot viņam par pienākumu. Par to, ko no viņa gaidīja. Vienā mirklī visa labklājība un nopelnītā bagātība šķita pārceļamies uz kādu citu izplatījumu. Šo nekādi nevarēja ignorēt. Mārtijs saprata, ka ir tiem parādā visu. Visu savu bagātību. Viņš bija uzklājis savu gultu jau pirms ilga laika.

– Jā, – Mārtijs al Baširs paklausīgi atbildēja.

– Labi. Notikumi sāk attīstīties, – zvanītājs sacīja. – Vai jums tā neliekas? Izdevības visā pasaulē ir mainījušās. Mēs

šeit nejutamies apmierināti ar dažām zīmēm. Mēs uzskatām, ka ir pienācis laiks mainīt virzienu. Vai jūs saprotat?

– Man jau ir sagatavots jauns plāns, – Mārtijs atbildēja. Viņš zināja, kādas tam būs sekas, un aizvēra acis.

– Nu tad ķerieties pie tā, – zvanītājs sacīja. – Sāciet rīt pat. Izdariet savu darbu, Mašhur al Bašir. Pārējais jau ir nokārtots. – Zvanītājs uz mirkli apklusā. – Varam teikt, ka lidmašīnas jau ir gaisā.

Viņi nolika klausules, un no ārpuses atkal atplūda pārējo ģimenes locekļu smieklī. Mārtijs kādu laiku palika sēžam uz dīvāna.

Viss, ko viņš pazina un pie kā bija pieradis, gatavojās mainīties.

Viņš piecēlās un piegāja pie loga, nejauši nogāzdams dēla konstrukciju, un *Legō* klucīši aizlidoja uz visām pusēm.

– Sasodīts!

Rīt pasaule pamodīsies, dosies uz skolu, uz darbu, smiesies, mīlēs, ēdīs kopā ar ģimeni, un viss šķietami būs tāds pats. Taču līdz dienas beigām notiks pārmaiņas, kādas pasaule vēl nekad nebūs pieredzējusi.

Mārtijs pieliecās un pacēla dēla salauzto konstrukciju, noskatoties uz krāsainajām detaļām visapkārt.

– Dievs, palidzi mums, – Mārtijs al Baširs nomurmināja nevainojamā angļu valodā.

PIRMĀ DAĻA

Pirmā nodaļa

Viņi iegāja mājā pa pagrabstāva bīdāmajām stikla durvīm, kuras Bekija, viņu piecpadsmitgadīgā meita, dažkārt atstāja pavērtas, lai naktī pie viņas varētu paciemoties draugi.

Augšstāvā Eiprila Glasmēna gultā sagrozījās. Viņa allaž sadzirdēja naksnīgos trokšņus. Tas bija pusaugu meitas mātes lāsts. Viņa jokojā, ka Marks varētu krākt mūžīgi, arī tad, ja skanētu ugunsdzēsēju mašīnu sirēnas, taču Eiprila bija neregulējusi savas uztveršanas antenas tā, lai saklausītu, kā Bekija uz pirkstgaliem ietipina iekšā pēc komandanta stundas vai Eimoss, viņu zeltainais pūdeļretrīvers, kurš atradās sardzē pie dzīvojamās istabas loga, sāk skrāpēt stiklu, ieraudzījis ārpusē briedi vai vāveri.

Māja bija liela sarkanu ķieģeļu celtne karaļa Džordža stilā netālu no Ketrokroudā piebraucamā ceļā Griničas laukos. Naktī ikviens sīkums šķita satraucošs. Viņa atvēra acis un paraudzījās, cik rāda elektroniskais pulkstenis televizora ekrānā. Trīspadsmit pāri diviem. Eiprila nogulēja dažas sekundes, ieklausīdamās tumsā. Viņa pilnīgi noteikti kaut ko dzirdēja – grīdas dēļu čikstoņu, pieklusinātas balsis priekštelpā vai uz kāpnēm.

Piepeši Eimoss sāka riet.

– Mark... – Eiprila piebakstīja vīram.

– Kas ir, sirsniņ? – Marks Glasmēns novaidējās, samīcīdams spilvenu bumbā un apgrieždamies uz sāniem.